

10-jarig Varkensloket staat nog steeds open voor suggesties en nieuwe ideeën

Tekst en beeld: Franky De Letter

Opgestart op 1 maart 2012 onder impuls van voormalig minister Kris Peeters na de Dialoogdagen, kan het Varkensloket inmiddels terugkijken op 10 jaar werking. *Varkensbedrijf* maakt een update met coördinator Sarah De Smet.

Een van de besluiten van de Dialoogdagen was dat er nood was aan het verspreiden van objectieve en verstaanbare informatie aan de varkenshouderij. Het Varkensloket moest daartoe in eerste instantie de leden van het Praktijkcentrum Varkens ondersteunen.

– Hoe werd deze doelstelling in de praktijk gebracht?

“Het werd een veelzijdige aanpak, want initieel stonden volgende doelstellingen op onze takenlijst:

- vragen beantwoorden van varkenshouders, voorlichters en andere stakeholders;
- wetenschappelijke informatie integreren en vulgariseren;
- noden capteren en doorspelen naar de onderzoekpartners;
- een website opzetten, updaten en voorzien van tools die varkenshouders en adviseurs ondersteunen bij de bedrijfsvoering;
- driemaandelijks gratis nieuwsbrief uitgeven;
- projecten initiëren en mee uitschrijven;
- aansluitend bij projecten bedrijfsbezoeken organiseren;
- mee opvolgen van projecten via gebruikersgroepen;
- communicatie in kader van projecten; o.a. artikels, video's, brochures, persberichten, projectpagina's;
- uitwerken van brochures: kraamstalmanagement, varkensvoeding, vleeskwiteit...;
- organiseren van studiedagen, demodagen, lessenreeksen, beursbezoek voor varkenshouders;

- deelnemen aan landbouwbeurzen;
- verzorgen van voordrachten en opleidingen;

Het lijstje beschouwend meen ik te mogen stellen dat we vandaag zeker aan deze doelstellingen voldaan hebben. Dat is uiteraard mede dankzij het Technisch Comité waarvan heel diverse spelers uit de varkenssector deel uitmaken en waarmee we frequent vergaderen. Zij adviseren ons. Het Varkensloket werkt vraag-gedreven. Zo werden we al snel het aanspreekpunt voor vragen die anders bij de leden van het Praktijkcentrum terechtwamen.”

– Bij wijze van zowel informatie naar de lezer toe als promotie voor het loket, heeft het vakblad *Varkensbedrijf* inmiddels alvast 105 vragen met hun verkort antwoord gepubliceerd. Hoeveel vragen zijn er intussen gesteld en beantwoord?

“Per 31 januari 2022 werden in totaal 794 schriftelijke vragen beantwoord. Eigenlijk zijn het er meer, want we krijgen vaak samengestelde vragen. Terwijl de vragen ons aanvankelijk vaak met pieken en minder tijdens de zomer bereikten, ervaren we de laatste jaren een spreiding over het hele jaar. Zo kregen we het voorbije jaar 87 vragen, zowat om de vier dagen. De vragen bereiken ons vooral telefonisch en via mail, soms via de website.”

– Waarover handelen de vragen vooral?

“De vraagstelling is heel divers. Er is niet echt één thema dat er uitspringt. Afgelopen jaar betrof het vooral volgende onderwerpen:

Sarah De Smet: “Samen met de verschillende schakels moeten we er in slagen om vanuit onderzoek en innovatie antwoorden te bieden aan de uitdagingen.”

(vrijloop)kraamhokken, types eindberen, hokverrijking, hokdensiteit en groeps grootte, alternatieve veehouderij-systemen en de valorisatie van reststromen. De thematiek van de vragen wordt duidelijk beïnvloed door de aankomende wetgeving. Dat mochten we ervaren ten tijde van het van kracht worden van de groepshuisvesting in 2013 en nogmaals in september 2018, met de bijkomende voorwaarden voor verrijkingmateriaal. Het gros komt van varkenshouders (40%), maar daarnaast ook van bedrijven, overheid, dierenartsen, sectororganisaties, onderzoekers en burgers.

– *Er is ook herhaling, niet?*

“Inderdaad. Als dat frequent gebeurt proberen we aan het onderwerp een actie te koppelen zoals een artikelreeks, een webpagina of een project dat wordt geïnitieerd”

– *Worden er ook vragen gesteld die jullie niet kunnen of willen beantwoorden?*

“Van sommige vragen is onmiddellijk duidelijk dat ze beter door een andere partij beantwoord kunnen worden. Die verwijzen we dan zo goed door. Betreft het vragen waarnaar nog geen onderzoek werd uitgevoerd, dan spelen wij ze aan de onderzoekpartners. En sowieso - dat hebben we van bij de start duidelijk gemaakt - worden er geen beleidsmatige vragen of commercieel gerichte vragen beantwoord.

Hoe dan ook is het belangrijk dat de vraagstellers de juiste verwachtingen hebben betreffende het antwoord op hun vraag. Onze service is gratis en het Varkensloket is er allereerst voor de varkenshouders. Het antwoord moet dan ook voor iedereen nuttig zijn. Wij doen nu eenmaal niet aan bedrijfsbegeleiding op maat van specifieke bedrijven. We zullen daarom altijd uitpakken met een generiek antwoord dat voor de hele sector relevant is.”

– *Worden er vanuit het Varkensloket nog nieuwe initiatieven ontwikkeld?*

“In het kader van de G30 peilden we in 2016 bij de varkenshouders naar hun noden inzake kennis en onderzoek. In 2022 willen we daar opnieuw werk van maken. Deze keer willen we de bevraging verder opentrekken naar de verschillende stakeholders. Welke vorm deze bevraging zal krijgen, wordt nog bekeken.

Voor de zomer zullen we ook studieavonden plannen rond voorbij EIP- en demoprojecten over efficiënt en duurzaam varkensvoeder en castratie. Datum en locatie worden nog bepaald. Vast staat wel al dat het een hybride-gebeuren wordt. Dus, deels met publiek in de zaal terwijl anderen digitaal kunnen volgen.

We blijven sowieso inzetten op onze kerntaken: de sector en vooral de varkenshouders informeren op een onafhankelijke en wetenschappelijk onderbouwde manier; plus de noden capteren en doorspelen naar het onderzoek. Ook onze website blijven we verder uitbouwen met relevante info. Inmiddels mochten we ervaren dat de tools goed gebruikt worden. We bekijken welke nieuwe nuttige tools we nog kunnen vinden en/of produceren.

De komende tijd hopen we onze contacten met de veehouders en de diverse stakeholders verder te kunnen uitbouwen. Als gevolg van de coronaperikelen werden bezoeken immers uitgesteld, landbouwbeurzen afgeblazen en verplaatsingen beperkt. Studiedagen werden gereduceerd tot digitale meetings. Daar komt nu snel verandering in, hoop ik, want die netwerkmomenten zijn zeer waardevol. In 2022 hoop ik ook eens meer de stal in te kunnen duiken!”

– *Zal het Varkensloket deelnemen aan de Agridagen?*

“Ja, we zijn verheugd dat die dan toch zullen doorgaan, niet in het minst omdat het Varkensloket er voor heel Vlaanderen is. De Agridagen zijn een uitgelezen kans om in het oosten van ons land uit te pakken. In dit verband

toch volgend verrassend weetje: ruim 25 procent van onze websitebezoekers is Nederlander. De grensstreek is zeker dus geen onbelangrijk gebied voor ons.”

– *Mooi, maar ik onderbrak u daarnet. Zijn er nog andere initiatieven te verwachten?*

“Wel ja, omdat het steeds moeilijker wordt om bezoekers te ontvangen in verband met bioveiligheid, bekijken we de mogelijkheden voor een virtuele rondleiding in het varkensproefbedrijf via 3D-beelden. Over de precieze aanpak denken we nog na. Vast staat wel al dat het niet om een live stream in real time zal gaan. Het zal een virtuele rondleiding in de stal worden. Een beetje naar het voorbeeld van de interactieve Kouterwandeling op het ILVO waarbij deelnemers uitleg bij de proefvelden en infrastructuur krijgen. Ook zullen we diverse types kraamstalinfrastructuur in beeld brengen.

Vanuit ILVO willen we tevens de samenwerking met de praktijkbedrijven nog verder uitbouwen. Willen bepaalde innovaties aanslaan in de praktijk, dan is het nu eenmaal belangrijk dat ze eerst in de praktijk getest worden. Dit gebeurt nu al voor onderzoek, maar we zouden dit nog meer willen structureren.

We denken ook aan het organiseren van een jaarlijks overleg met de varkenshouders binnen de landbouworganisaties. Insteek kan zijn dat we kort enkele onderzoeksresultaten meegeven, waarna er gepeild wordt naar knelpunten en uitdagingen van de veehouders en nieuwe project-ideeën worden afgetoetst.”

– *Ook in de toekomst is de werking verzekerd. Hoor ik dat goed?*

“Ja, de werking blijft verzekerd, laat dat duidelijk zijn. De komende jaren allicht met dezelfde personeelsbezetting. Met slechts twee mensen dus: een coördinator en ondersteuner. Die laatste wordt sinds 2019, waarin er ook een Rundveeloket en Pluimveeloket gestart werd, gedeeld door de drie loketten.

Intussen zijn we overigens op zoek naar een nieuwe collega voor deze functie. Hij/zij moet de coördinatoren van de loketten administratief ondersteunen vooral voor de respectievelijke websites, nieuwsbrieven en sociale media. Indien interesse, houd zeker onze website in de gaten.”

– *Hoe kijkt u vanuit het Varkensloket naar de toekomst van de varkenshouderij zelf?*

“Het is duidelijk dat de sector voor vele uitdagingen staat; zowel economisch, maatschappelijk, wettelijk naar diergezondheid en dierenwelzijn toe, alsook - en zeker niet in het minst - inzake milieu en omgeving. Allereerst hoop ik uiteraard dat de economische situatie nu eindelijk snel beter wordt. Genoemde uitdagingen moeten sowieso samen aangepakt worden met de hele sector. Hoe dan ook heeft de Vlaamse varkenshouderij veel troeven. Er is een sterke stielkennis en tegelijk veel technische kennis. Ook onze hoge kwaliteit zouden we meer moeten kunnen uitspelen. Ons klimaat en voedselveiligheid zitten alvast goed. Stellen dat er volop moet worden ingestoken op het behalen van een grotere meerwaarde, is een open deur intrappen. Ik blijf er echter bij dat we in Vlaanderen heel veel in handen hebben om er ook effectief toe te komen. Samen met de verschillende schakels moeten we er in slagen om vanuit onderzoek en innovatie antwoorden te bieden aan de uitdagingen. Via het verspreiden van die technieken en resultaten, is het mijn vaste overtuiging dat het Varkensloket daartoe kan bijdragen. Wij zijn opgericht voor de varkenshouders, maar we zijn er uiteraard ook voor de andere stakeholders. Tot slot wil ik daarom iedereen bedanken die reeds het Varkensloket geconsulteerd heeft en wil ik benadrukken dat we steeds blijven open staan voor suggesties en ideeën van iedereen in de sector.”

